

ACTIVITATS TEMA 2: LA DIMENSIÓ CULTURAL HUMANA

1.- Text *La natura Inacabada* de F. Ayala. Respon les següents qüestions:

- a) En el text hi ha dues parts clarament diferenciades, que corresponen als seus dos paràgrafs respectivament. Què fa l'autor en cadascun dels paràgrafs?
- b) A què es refereix l'afirmació "*La cultura només pot existir sobre una base biològica apropiada i depèn completament de la natura i de les qualitats d'aquesta base*"?
- c) Quin és el sentit de la següent frase: "*Alhora, la cultura estén en gran manera el poder d'adaptació de la natura biològica*"? Pots posar algun exemple del que l'autor afirma quan diu que la cultura "*constitueix la font més important dels canvis ambientals*"?
- d) Les preguntes a) i b) tracten sobre la *interdependència* entre natura/cultura o en altres paraules entre *hominització* i *humanització*. Ara bé, que siguin interdependents no significa que siguin processos idèntics. Quines són les *diferències* entre ambdós fenòmens o processos?
- e) Quina és la definició de *cultura*? Tenint present les seves cinc característiques, posa un exemple de fet cultural qualsevol i explica com es donen aquestes cinc característiques en el mateix.

2.- Text *Racionalitat i acció humana* de J. Mosterín. Contesta aquestes preguntes:

- a) Quina és la relació entre l'agricultura i la cultura?
- b) Si haguessis de reduir a una sola paraula (sinònim) la definició de cultura, quina seria aquesta paraula?

3.- Text *Origen i evolució de l'home* de F. AYALA. Respon les qüestions:

- a) Quin és el *tema* del text?
- b) Quina és la *tesi* que s'hi presenta?

4.- Text *Estudi de l'home* de R. LINTON. Explica la idea central del text a partir de les nocions d'*hominització* i *humanització*.

5.- Text *Evolució* d'Autors Varis. Tot el text gira al voltant o explica l'afirmació que la cultura és *superorgànica*. Què significa tal afirmació?

6.- Text *El malestar en la cultura* de S. FREUD. Contesta aquestes preguntes, recordant que aquest llibre va ser publicat el 1930, durant el període posterior a la I Guerra Mundial i anterior a la II Guerra Mundial:

- a) Què és un *instint*? Quina funció evolutiva pot haver tingut l'instint d'agressivitat humà?
- b) A què es refereix Freud quan parla de “*el domini de les forces de la natura*”? És aquest domini quelcom *cultural* o *natural*? Per què?
- c) “*La cultura, que ha afavorit la supervivència de l'espècie, s'ha posat al servei de l'instint natural d'agressivitat, produint el perill o la possibilitat d'extinció de la pròpia espècie*”. Creus que aquesta afirmació podria ser una bona manera d'expressar la idea principal del text? Sí/No Per què?

7.- Capítol ¿Queda todavía en vosotros mucho de chimpancé? (Antimanual de Filosofía de M.ONFRAY). Llegeix el capítol i respon les següents qüestions:

- a) Quines són les característiques animals comunes presents en l'humà des del punt de vista fisiològic, psicològic i etològic (pàg. 35-36)?
- b) Com entén Onfray el sentit de la paraula *cultura* (pàg. 36 i 37)?
- c) Onfray afirma (pàg. 37) que el llenguatge és “*la definició autèntica de la humanitat del hombre*”. Per què? Quin és el lligam existent entre *llenguatge* i *cultura*?
- d) Quin és el sentit de l'afirmació d'Onfray (pàg. 38) “*Cada uno lleva consigo su parte de mono*” (pàg. 38)?

8.- Capítol ¿Por qué no masturbaros en el patio del instituto? (Antimanual de Filosofía de M.ONFRAY). Llegeix el capítol i respon les següents qüestions:

- a) Explica el sentit de l'afirmació d'Onfray (pàg. 55) “*la masturbación es natural y su represión cultural*”.
- b) L'autor assegura (pàg. 56) que “*la civilización se construye sobre la represión de las pulsiones naturales, las desvía (...)*”. Podria haver-hi, societat, civilització o simplement *convivència* si alliberéssim i satisféssim els nostres impulsos naturals en tot moment? Sí/No Per què?
- c) Diògenes “*no ve por qué razón privarse de lo que proporciona bien i no perjudica al prójimo*” (pàg. 56). En el cas de la masturbació com a satisfacció de l'impuls sexual, afecta (és a dir, té conseqüències) negativa, neutral o positivament a la convivència social? Per què?
- d) Dins la tradició del cristianisme i, especialment, del catolicisme, la masturbació i en general, la sexualitat, s'ha reprimit i culpabilitzat sempre que no s'hagi donat dins un determinat context o marc (pàg. 56). Quin és aquest marc?
- e) “*(...) dar a la naturaleza un máximo de poder en su vida y conceder a la cultura lo estrictamente necesario para una vida sin tropiezos y sin violencia con los otros*” (pàg. 58). Creus que aquesta norma pot ser aplicada a altres àmbits de la vida diferents de la masturbació? Sí/No Per què? Posa un exemple.

f) Cerca el significat de la paraula “*convencionalisme*”. La cultura ens ha *alliberat* de la pura animalitat i ens ha permès un gran èxit dins la lluita per la supervivència. Després d'haver llegit aquest capítol...Creus que la cultura, a través dels seus convencionalismes, també ens *empresona*? Sí/No Per què? Posa un exemple.

h) Cerca el significat de la paraula “*ascètica*”. Què diria un cínic d'aquest tipus de comportament?

g) Hi ha alguna diferència, matis o connotació diferent quan usam la paraula *onanisme* (pàg. 54-55) en lloc de la paraula *masturbació*?

9.- Capítol *Más vale Stan en mano* de la sèrie televisiva *American Dad*. Respon el següent qüestionari:

a) Stan qualifica tot allò que no entra dins el marc tradicional jueu-cristià de la sexualitat com a “*sucia orgía bohemia*”. Pots posar alguns exemples, a més de la masturbació, que se t'ocorri que quedarien fora d'aquest marc?

b) Stan parla del sexe i la reproducció com del “*sucio secreto de la naturaleza*” i afirma que “*el sexo es un hecho asqueroso y húmedo metido en tu cerebro*”. Com està actuant la seva educació i, per tant, la *cultura* en relació a la *natura* en aquest cas?

c) Durant el capítol Steve es demana :“*¿Cómo hacemos para controlar esos malvados impulsos?*” i més endavant afirma:“*le estamos ganando la guerra a los impulsos*”. En el mateix sentit, Stan diu: “*Nunca he tocado un solo con el clarinete del diablo*”. Com actua, seguint l'apòs al text d'Onfray, la *cultura* en relació a la nostra natura, en aquest cas, la nostra sexualitat?

d) “*No estoy haciendo nada malo. Me estoy curando y curarse da gusto, muchísimo gusto*”. Perquè Stan necessita la pomada amb tanta ansietat per masturbar-se si ho podria fer sense ella? En altre paraules: De què l'allibera el fet d'usar pomada?

e) Lledó deia que la funció de la filosofia és *humanitzar* i *alliberar*. Steve afirma “*sé que mi cuerpo es sucio*” però Francine li diu a Steve: “*es natural tener deseos y explorar tus sentidos*”. Creus que aquesta lliçó de Francine cap al seu fill compleix alguna d'aquestes dues funcions? Si/No Per què?